
Software

MiRaS BST Office

Programma voor het registreren van veldwerkgegevens, onderdeel van het milieu-rapportage-systeem, door Groome Computer Services te Brummen, drie diskettes plus handleiding, *f* 1000,—

Software is leuk, en gratis software is nog leuker, tenminste als het geen rommel is. Enige tijd geleden werd ik benaderd door Groome Computer Services uit Brummen met de vraag of ik ook betrokken ben bij

bodemonderzoeken waarbij ook boringen worden verwerkt. Nu ben ik doorgaans weinig vriendelijk tegen tele-marketeers, maar omdat mijn vrouw de telefoon aannam, verscheen er enkele dagen later een map met een demonstratie-pakket van het programma MiRaS BST Office, volgens de begeleidende brief een systeem waarmee mijn veldwerkgegevens kunnen worden geregistreerd. De uitvoer bestaat uit grafische presentaties van de boorstaten conform NEN 5104 of StiBoKa-systematiek, die ik in mijn rapportages kan verwerken. Vervolgens stelt men dat dit voor mij een tijdwinst van zo'n 50% oplevert bij het verwerken van

veldwerkgegevens. Groome Computer Services leverde mij een demo-versie waarvan de volledige functionaliteit na zeven dagen zou vervallen. Het betekende dat ik moest voortmaken met het verkennen van het programma, en zeker met het beantwoorden van de vraag of het programma mij nu werkelijk 50% tijdswinst oplevert.

Het programma wordt geleverd in een overzichtelijke map, waarin drie diskettes voorkomen. Ik had me voorgenomen om de installatie-handleiding strikt te volgen, maar omdat alles bijna vanzelf gaat, kon ik me niet inhouden en inderdaad: ik deed het fout. MIRAS wil vier nieuwe directories (mappen) op mijn harde schijf aanmaken, en dat lijkt mij geen goed idee.

Omdat het tenslotte maar een demo-versie is, wil ik de vier directories als subdirectories onder één hoofddirectory MIRAS hebben, en uiteraard geef ik die gewijzigde directory-struktuur niet goed door. Corrigeren is niet mogelijk, en dus moet ik de installatie opnieuw uitvoeren. Daarbij blijkt één van de diskettes niet vanzelf uit mijn computer te komen, maar voor wie even kijkt, en niet bang is een Pentium II 266 MHz met een paperclip te bewerken, is dat euvel ook te overwinnen. In mijn ijver om alles snel te willen doen, geef ik de instellingen weer niet goed door, waardoor de vier hoofddirectories alsnog op mijn harde schijf verschijnen.

Werking

Het programma start vervolgens faillies op, en nogmaals: als er dingen mis gaan komt dat meer doordat alles zodanig gladjes verloopt dat je automatisch niet inkeer naar de handleiding kijkt. Ik verziu ter plekke een boring, en met weinig moeite krijg ik er een eerste plaatje uit. Al met al ben ik nog geen uur bezig geweest, en dan kun je toch moeilijk stellen dat de installatie er in gebruiknaam lastig is.

De lay-out van het plaatje vind ik niet mooi. De meest relevante gegevens staan vermeld, maar alles in vaste kolommen. Zelfs als er geen opmerkingen, geur en kleur is waargenomen, neemt dit toch plek in. Per boring wordt een nieuwe pagina gegenereerd, wat wel erg veel ruimte is als de boring bijvoorbeeld slechts enkele decimeters diep is. Soms biedt de standaardindeling erg weinig ruimte voor heel relevante afwijkingen van de doorsnee-bodemmonsters. Bij dunne lagen wordt het lettertype bijna onleesbaar klein, en wat storender is: in mijn geval valt er weg dat er ook puin in het bodemmateriaal zit.

Gaandeweg ontdek ik toch wat manco's. Zo blijkt het niet mogelijk om meerdere filters in een boorgat te plaatsen, wat zelfs binnen de bodemverontreinigingspraktijk toch regelmatig voorkomt. Ook gebeuren er minder leuke dingen als binnen één project er één zeer diepe boring wordt geplaatst. Sowieso wordt de y-as onleesbaar, maar bovendien wordt voor alle boringen binnen het project één uniforme y-as gehanteerd. Dat betekent dat de boringen van minder dan een meter toch worden uitgezet op een verticale schaal van meer dan 100 meter. Uiteraard is het resultaat niet meer interpreteerbaar.

Elke boring beslaat per definitie één A4-tje. Wie een beetje bodemonderzoek doet, komt toch al gauw aan de tien boringen, en het maakt voor het overzicht nogal wat uit of je die op tien achtereenvolgende pagina's hebt, of allemaal bij elkaar op één figuur. Een hele diepe boring zie ik zelf soms graag in meerdere kolommen uitgewerkt. Nu weet ik niet of dat van de NEN-normen mag, maar naar mijn normen is het niet optimaal.

De figuren zouden direkt op te nemen zijn in rapportages, en die functionaliteit moet ik dus ook proberen. Het blijkt dat CorelDraw 5 niet met het geëxporteerde .WMF-bestand uit de voeten kan. Het pro-

gramma loopt tijdens het importeren vast met een cryptische foutmelding voor ervaren Windows-gebruikers. Word 97 haalt het bestand wel binnen, maar verandert en pas-sant het lettertype: en zie daar: de opmerking dat er puin in het bovenste monster zit keert terug in mijn rapport.

Hoewel het in de documentatiemap wel tussen de regels door te lezen valt, ontdek ik pas bij een bezoek aan de Internet-site (www.groomecs.com) dat het programma deel uitmaakt van een groter rapportage-systeem. Aan de hand van een beperkt aantal gegevens zou de computer zelf standaard teksten genereren, waarmee het schrijven en afwerken van een rapport een fluitje van een cent zou zijn. En eerlijk gezegd, pas dan begin ik echt te geloven in een concept waarmee men heel veel tijd zou kunnen besparen.

Conclusie

MiRas-BST-Office hoort niet tot de categorie rommel, maar is zeker ook niet volmaakt. Werken met het programma verloopt gladjes, en als er al wat mis gaat, ligt dat eerder aan mij dan aan het programma. Toch is het ook niet helemaal zonder manco's. Als een programma uitsluitend voor het weergeven van boorgegevens dan f 1000,— moet kosten, vind ik dat nogal prijzig. Aan de andere kant: er zijn geen alternatieven: WinLog is een Amerikaans programma, kost net zo veel en kan meer, maar alles in het Engels. Bovendien heeft men in de VS niet zo veel met NEN te maken. Het enige alternatief is zelf maken, maar wie dat nog niet gedaan heeft, zou best wat aan MiRaS-BST kunnen hebben. Persoonlijk zou ik dan ook om het rapportage-programma vragen, want daar is volgens mij nog veel meer tijd mee te besparen.

MiRas-BST is erg toegespitst op een bedrijf dat veelvuldig niet al te grootschalige bodemonderzoeken doet volgens

gestandaardiseerde procedures. Voor letterlijk en figuurlijk diepgravender hydrologen biedt het programma te weinig opties om binnen een verscheidenheid aan onderzoek te opereren. Maar er is niets mis mee om routinematig werk ook als zodanig af te handelen. MiRas-BST is daarvoor een instrument, en ik kan me voorstellen dat dat in een professionele omgeving soms f 1000,— waard is.

Harry Boukes

Naschrift

Na deze bespreking deelde de producent mee dat veel van de opmerkingen in een update van het programma verwerkt zijn.

Het betreft:

- 1 de installatieprocedure, waarbij het programma voortaan in één directory geplaatst wordt;
- 2 de leesbaarheid van de gegevens van dunne lagen;
- 3 de mogelijkheid om maximaal 4 boorprofielen op 1 A4-pagina te presenteren;
- 4 de optie om veldwerkgegevens te presenteren in een aaneengesloten zin in plaats van in kolommen.

In een volgende versie zullen volgens de leverancier de volgende opties worden ingebouwd:

- 1 de mogelijkheid om per boring een vertikale schaal in te stellen;
- 2 keuzevrijheid van lettertype;
- 3 de mogelijkheid om van peilfilters zaken als meerdere filters en 'lost casing' te registreren.

Harry Boukes